

„Vooraf jonge mensen sluiten zich graag aan bij een winnend team“

Kiezen op zaterdagavond

De slag om de jeugd in reformatorische kring lijkt te verschuiven naar de slag om de jongvolwassene. Het aanbod voor die doelgroep groeit. „De tijd dat je twee seizoenen achter elkaar dezelfde sprekers kon uitnodigen en drie keer in een jaar bingo spelen, is definitief voorbij.“

Net als elk jaar had De Bosrandclub de eerste avond na de zomervakantie een recreatief programma. Midgetgolf in Putten. De avond trok zo'n honderdvijftig bezoekers. De jaren waarin de in Ede geboren club een besloten karakter had, is voorbij. Tegenwoordig trekken de activiteiten gemiddeld enkele honderden bezoekers, afkomstig uit een wijde regio. Van Rijssen in Twente tot Lekkerkerk in Zuid-Holland. Vanwege de groei werd de club in 2000 ondergebracht in een stichting. „Maar qua uitstraling willen we het informele karakter behouden“, benadrukt eerste en tweede voorzitter Wim Snellen en Wim van der Sluijs.

De kerkelijke achtergrond van de bezoekers komt volgens Snellen overeen met die van de lezers van het Reformatorisch Dagblad.

De vaste kern wordt gevormd door zo'n honderd 'Bosranders' die vrijwel alle avonden bijwonen en zo mogelijk deelnemen aan het themaweekend in het voorjaar, het actieve uitje in juli en de toeristische midweek in het najaar. Daarnaast zijn er de shoppers, die aan de hand van het programma van de verschillende organisaties bepalen voor wie ze kiezen. De voorzitters van de Bosrandclub doen daar niet al te moeilijk over. „Wel moeten mensen zich realiseren dat je met geen enkele groep een echte binding krijgt als je dan hier, dan daar zit.“

Variatie

Kracht van de Bosrandclub is de variatie. „Wij organiseren een zeskamp en jeu de boules, maar ook stevige inhoudelijke avonden. Dit najaar houdt professor Velema bijvoorbeeld twee lezingen over Calvijn. In het voorjaar hadden we een forumavond, met als thema: 'Een les van de Gereformeerden - De refozuil in de branding'. Sprekers waren ds. W. Visscher en Agnes Amelink, auteur van 'De

Kleine foto's van boven naar beneden: peddelen met de Bosrandclub, bezinning bij Kom Ook, wandelen met Samen-uit en een spreker bij Zin-in.

Gereformeerden". De negen bestuursleden dragen de ideeën aan. „Elk heeft zijn eigen interesses, daardoor krijg je vanzelf de nodige variatie. De onderwerpen komen voor een deel uit bladen als het RD, Terdege, Gezinsgids en Elsevier." Bij de programmering wordt rekening gehouden met dat wat verwante organisaties in de aanbieding hebben. Dat gaat tegenwoordig vrij eenvoudig, omdat ze allemaal hun eigen website hebben. „Met Kom Ook en de SRB stemmen we de data af. Dat zijn onze belangrijkste medespelers.“

De onderlinge relatie is prima. „We zien elkaar niet als concurrent, maar als collega. Een van onze grootste zorgen is dat we te snel groeien. Vandaar dat we niet meer adverteren in het RD. We blijven graag een laagdrempelige en informele club. Daarom hebben we onze bijeenkomsten niet in een hotel of zalen-centrum en zorgen we zelf voor de consumpties en de inrichting van de zaal. Daarvoor is een vrijwilligersgroep gevormd.“

Het groeiende aanbod leidde er wel

toe dat het bestuur van de Bosrandclub kritischer naar het eigen programma kijkt. „De medespelers houden je alert“, lacht Wim van der Sluijs. „De tijd dat je twee seizoenen achter elkaar dezelfde sprekers kon uitnodigen en drie keer in een jaar bingo spelen, is definitief voorbij.“ Inhoudelijk vertoont de Bosrandclub een grote mate van continuïteit. „De sprekers die twintig jaar geleden werden gevraagd, passen nog steeds prima binnen ons programma.“ De enige beleidswijziging is het beëindigen van het draaien van speelfilms.

Wim Snellen (rechts) en Wim van der Sluijs waken ervoor dat de Bosrandclub een informeel karakter houdt.

„Die gaven wel eens commotie, achteraf bezien vaak terecht. Er zit bijna altijd wel een scene in waar je niet gelukkig mee bent.”

Een raad van toezicht kent de club niet. „We proberen als bestuursleden elkaar scherp te houden en de gekozen lijn te bewaken. Mensen van deze leeftijd mag je best eens met andere meningen confronteren, dat doen we ook, maar in het algemeen kiezen we voor sprekers uit reformatorische kring. Door de mix van ontspanning en bezinning willen we de bezoekers iets waardevols meegeven. De ontspannende activiteiten zijn er om de onderlinge band te verstevigen, de bezinnende avonden om antwoorden te vinden op dat wat van levensbelang is.”

Actualiteit

Annet ten Hove, stuwende kracht achter de Kom Ook groep, biedt een nog uitgebreider menu dan de Bosrandclub. De sprekers lopen uiteen van ds. Simons uit Vinkeveen tot Femi Oluwaseesin uit Nigeria, de ontspannende activiteiten van een speelfilm tot een reis naar Parijs. Het merendeel van de bezoekers behoort tot de rechterflank van de gereformeerde gezindte. Financiële motieven spelen bij de organisator van Kom Ook, in het dage-

lijks leven commercieel medewerker bij het Reformatorisch Dagblad, geen rol. „De beloning ligt voor mij in het enthousiasme van de zaal. Het geeft me een goed gevoel als ik die jongeren een zinvolle of leuke avond kan bezorgen. Toen ik in 1991 met een vriendin begon, had ik geen idee dat Kom Ook zo zou uitgroeien.” Bij de invulling van het programma maakt ze dankbaar gebruik van het

feit dat ze bij een mediabedrijf werkt. „Ik probeer aan te sluiten bij de actualiteit. Vorig jaar hadden we bijvoorbeeld CU-politica Yvette Lont. Ze heeft gesproken over haar boek ‘Van prostituee tot politica’. Jan Siebelink had ik samen met een pauweaan. Dr. Paul samen met Janneke Vlot, over gebedsgenezing. We hadden die avond 650 man. Zo’n thema laten de kerken in de rechterflank liggen. Ik organiseer ook regelmatig debatavonden over onderwerpen die in de belangstelling staan.”

Hefboom

‘Jij daar’, een initiatief van voormalig disc-jockey Koos de Jong, trekt vooral de wat progressievere jongvolwassenen binnen de gereformeerde gezindte. Hetzelfde geldt voor Heart Cry, opgericht door evangelist Arjan Baan. Beide organisaties trekken met

hun bijeenkomsten vele honderden, soms zelfs meer dan duizend bezoekers.

De Stichting Reformatorische Bezinningsavonden (SRB), die vooral publiek uit de rechterflank van de gereformeerde gezindte trekt, lijkt daarentegen haar glorietijd te hebben gehad. De bezoekersaantallen nemen af, door stagnerende instroom. De voorzitters van de Bosrandclub verklaren de verschuiving uit het ‘hefboomeffect’. „Loopt het bezoekersaantal terug, dan krijg je een zichzelf versterkend effect. Vooral jonge mensen sluiten zich graag aan bij een winnend team. Ben je een stijger, dan gaat de hefboom als vanzelf omhoog. Zak je onder een bepaald niveau, dan valt hij ineens razendsnel naar beneden.”

Nieuwe aanwas

Belangrijk is volgens Annet ten Hove dat de avonden iets onvoorspelbaars houden. „De mensen willen niet elke week een dominee horen. Ik heb ook eens een militaire avond over Uruzgan, een documentaire over de Bijlmercrisis in combinatie met een overlevende die in de zaal wordt geïnterviewd, een Molukse treinkaper, een overlevende van de razzia van Putten. Daarmee trek je de jongere jongens. Die nieuwe aanwas is heel belangrijk. Van bezoekers hoor ik dat ze het concept heel prettig vinden. Met ingang van 7 november starten we ook in Notter, bij Rijssen. Bart Jan Spruijt spreekt dan over christelijk conservatisme, naar aanleiding van zijn boek over dominee Doornenbal.” Sinds enige tijd heeft Kom Ook een fraaie website. De bedoeling is dat die in de nabije toekomst verder wordt geprofessionaliseerd. „Aan een forum begin ik niet. Dat levert vaak een hoop onzin op. Of je krijgt hete

Annet ten Hove:
„De mensen willen niet elke week een dominee horen”

Bosrandclub

Gestart: 1983 **Locatie:** kerkzaal Stichting 's Heeren Loo Midden-Nederland in Wekerom **Organisatie:** particulier initiatief (sinds 2000 ondergebracht in een stichting)

Invulling: bezinnend en recreatief

Frequentie: 20 avonden per jaar

Gemiddelde opkomst: 200 bezoekers

Gemiddelde leeftijd: 30 jaar

Entreprijs: 3 euro all in

www.bosrandclub.nl

Kom Ook groep

Gestart: 1991 **Locaties:** Zalencentrum 'De Haen' in Hoevelaken, Hervormd Centrum in Hardinxveld-Giessendam en Kulturhus Irene in Notter (bij Rijssen) **Organisatie:** particulier initiatief

Invulling: bezinnend en recreatief

Frequentie: 30 avonden per jaar

Gemiddelde opkomst: 350 bezoekers

Gemiddelde leeftijd: 27 jaar

Entreprijs: 6 euro, inclusief 2 consumpties

www.komookgroep.nl

Samen-Uit

Gestart: 2005 **Locatie:** Wisselend

Organisatie: particulier initiatief

Invulling: recreatief **Frequentie:** 10 uitjes per jaar

Gemiddelde opkomst: 35 bezoekers

Gemiddelde leeftijd: 30 jaar

Entreprijs: afhankelijk van het uitje, soms gratis

www.samen-uit.org

Zin-in

Gestart: 2008 **Locatie:** aula Hogeschool De Driestar

Organisatie: Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten

Invulling: bezinning en ontmoeting

Frequentie: 10 avonden per jaar

Gemiddelde opkomst: 500 bezoekers

Gemiddelde leeftijd: 25 jaar

Entreprijs: maaltijd 5 euro,

bezinningsavond 5 euro

www.jbogg.nl

Volgens (v.l.n.r.) Annieta van Beek, Jaco Verweij en Carla Kleijer van Samen-Uit vullen de verschillende organisaties elkaar aan.

discussies. Daar heb ik geen zin in. Wel wil ik de contactmogelijkheden vergroten, om de community-vorming te versterken. Het belangrijkste vind ik dat jongeren na gaan denken over waar het echt om gaat in het leven. Dat ze de Heere Jezus leren kennen. Het mooist zijn voor mij de avonden waarop een spreker vanuit zijn persoonlijk leven een getuigenis geeft."

Trapkarren

Een relatief jonge loot aan de stam van organisaties voor reformatorische jongvolwassenen is Samen-Uit. Deze club kwam voort uit de Stichting Reformatorische Bezinningsavonden, die uitsluitend bezinnende bijeenkomsten biedt. De commissie die de avonden voor de locatie Amersfoort organiseert, was van mening dat er ook behoefte bestond aan ontmoeting in recreatieve sfeer. In goed overleg viel het besluit er een zelfstandige club voor te vormen, met een eigen bestuur. Voorzitter is Jaco Verweij, trouw bezoeker van de Amersfoortse SRB-avonden. Zo mogelijk worden de uitjes gehouden op zaterdag, niet ver van de plaats waar 's avonds een SRB-bijeenkomst is. De deelnemers komen voor het overgrote deel uit de rechterflank van de gereformeerde

gezindte. Dat heeft praktische consequenties voor het programma. De dames moeten alle activiteiten in rok kunnen uitvoeren. „Dat geeft een zekere beperking”, stelt Verweij vast. „We gaan niet skiën, abseilen en mountainbiken, om maar een paar voorbeelden te geven. Kanoën is een twijfelgeval.” Het archief laat zien dat er voldoende overblijft. Een bezoek aan voormalig concentratiekamp Amersfoort, een dagje Biesbosch, een strandbarbecue in Katwijk, bowlen in Zeist, trapkarren in Doorn, fietsen door de bollenvelden, een wildkanseltocht bij Ede.

Echt contact

Van concurrentiegevoelens hebben de bestuursleden van Samen-Uit geen last. Secretaresse Carla Kleijer en penningmeester Annieta van Beek bezoeken al jaren de avonden van de SRB. Ook bij de Bosrandclub en Kom Ook zijn ze geregeld te vinden. „De verschillende clubs vullen elkaar aan.” Het grensverkeer

is daardoor groot. „Onze vaste kern is heel klein. Elke keer zien we weer andere gezichten. Mensen kiezen wat ze in die week het leukst vinden.”

Samen-Uit streeft niet naar sterke groei. „Het leuke van een club van zo'n veertig personen is dat je echt contact hebt met elkaar”, vindt Carla. „En organisatorisch is het goed te behappen. Ga eens met een paar honderd man een fietstocht maken. Waar vind je zo veel fietsen en hoe houd je de groep bij elkaar?”

Dat neemt niet weg dat ze het ook wel eens aardig vindt om een masabijeenkomst te bezoeken. „Bij de laatste avond van Zin-In waren zeker zeshonderd mensen. Heel veel nieuw en jong publiek, dat ik bij de andere clubs nooit heb gezien. Het zou mooi zijn als deze jongeren op de zaterdagen dat er geen Zin-In is de SRB-avonden gingen bezoeken. Dan zou het publiek daar ook weer wat verjongen en toenemen.”

Interactief

Het succes van Zin-In heeft ook de initiatiefnemers verbaasd. In het najaar van 2008 riep de Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten (JBG) een commissie in het leven voor het organiseren van de avonden. De eerste bijeenkomst trok vierhonderd bezoekers, de laatste twee avonden waren er zeshonderd, voornamelijk uit de Gereformeerde Gemeenten.

Het initiatief sluit aan bij de wens

van jongeren om niet alleen binnen de eigen gemeente, maar ook regionaal en landelijk leeftijdsgenoten te ontmoeten.

Over de naam is volgens Laurens Kroon, directeur van de JBG, goed nagedacht. „Zin in' duidt op 'zin in bezinning', 'zin in ontmoeting'. Het klinkt beter dan 'Jeugdbond plus 21 activiteiten.’”

Voorafgaand aan het bezinnende programma is er een maaltijd en de zing-in: samenzang van liederen uit de door de Jeugdbond samengestelde bundel. Er wordt nog nagedacht over een creatievere invulling van het laatste deel van de avond. „Bijvoorbeeld het bespreken van stellingen in kleinere groepjes of iets interactiefs.”

Stimulans

Door de opkomst kijken de organisatoren nu al uit naar een andere locatie. „Ik verwachtte dat deze avonden aan zouden slaan”, zegt Kroon, „maar dat het zó'n succes zou zijn, had ik

niet durven vermoeden. Aanleiding was de bezinning in 2008 over de toekomst en de koers van de Jeugdbond. Een van de uitdagingen in het beleidsplan was het versterken van de aandacht voor jongvolwassenen. Omgekeerd kwam uit die doelgroep de vraag naar ons toe iets voor hen te organiseren. Bij de bestaande clubs voelde men zich niet thuis, vanwege de identiteit, de gesloten sfeer binnen sommige particuliere clubs of de hogere leeftijd van de bezoekers. Ik heb die mensen uitgedaagd met een goed plan te komen. Zo is de commissie Zin-In ontstaan. Voorzitter is Gert van Veldhuizen, voormalig jeugdwerkadviseur van de SGP.”

De gedachte dat Zin-In door de JBG is opgericht als verantwoord alternatief voor 'Heart Cry' en 'Jij daar', organisaties die binnen de rechterflank van de gereformeerde gezindte kritisch worden beoordeeld, wordt door Kroon genuanceerd. „Op een gegeven moment is dat element wel mee gaan spelen. Initiatiefnemers zelf gaven aan dat ze zich bij die clubs niet thuis voelden. Door alle ontwikkelingen werd onze eigen behoefte aan een kerkelijk alternatief groter.”

Afspiegeling

Net als Carla Kleijer van Samen-Uit heeft de directeur van de JBG de indruk dat Zin-In een nieuw, relatief jong publiek trekt. „Dat waardeer ik positief. Het is niet onze intentie om marktaandeel van andere organisaties af te snoepen.”

Het nieuwe seizoen zal uitwijzen of Zin-In een blijvend succes is. De avonden worden aangekondigd via een flyer, het jeugdblad Daniël, de website van de jeugdbond en schakeltjes in het RD.

De commissie stelt het programma

samen, vraagt de sprekers en is verantwoordelijk voor de organisatie. Kroon heeft vooral de taak van supervisor. „Ik let er bijvoorbeeld op dat er evenwicht is in de verschillende thema's en de keuze van de sprekers. In principe zoeken we die binnen de Gereformeerde Gemeenten. Lukt dat niet, dan kan een herkenbaar persoon uit een ander kerkverband worden gevraagd. Maar niet van Bottenbleij tot Budding, zoals op de avonden van 'Jij daar.'”

Verbonden

Tot nu toe komen de thema's van Zin-In inhoudelijk overeen met die van de Stichting Reformatorische Bezinningsavonden. Voor Kroon is dat geen bezwaar. „Een van onze motieven is het binden van jongeren aan hun eigen kerkverband. Daar heeft de Heere ze een plaats gegeven en je hoopt dat ze er trouw aan blijven.” Onder de predikanten van de Gereformeerde Gemeenten signaleert hij brede waardering voor de Zin-In avonden. „Waarschijnlijk mede door het succes van 'Jij daar' en 'Heart Cry'. Als je kritiek hebt, moet je ook bereid zijn zelf een alternatief te bieden.”

Kroon sluit niet uit dat het bestand van Zin-In jongeren op termijn wordt gebruikt voor andere kerkelijke activiteiten. „Denk aan een folderactie voor een evangelisatiepost. Je hebt een actieve en gemotiveerde groep te pakken. Daar willen we graag breder gebruik van maken. De particuliere clubs werken aan community-vorming, voor ons is de community de kerk waar de jongeren een plek hebben. Ons doel is niet dat ze zich aan ons binden, maar dat ze zich aan de gemeente binden. Hoger nog, dat ze aan de God van de gemeente verbonden raken.”

Laurens Kroon: „Een van onze motieven is het binden van jongeren aan hun eigen kerk”

